

2. oktober 2020

AMNESTY INTERNATIONALS ANBEFALINGER TIL REGERINGENS UDENRIGSPOLITISKE STRATEGI

Amnesty International byder udenrigsminister Jeppe Kofods annoncering af, at der i 2021 vil komme en ny mere værdibaseret udenrigs- og sikkerhedspolitik velkommen. Vi er meget glade for at høre, at der vil komme et nyt udenrigs- og sikkerhedspolitik fokus, der sætter demokrati, frihed, ligestilling og menneskerettigheder i centrum. Vi ser frem til en strategi, hvor menneskerettigheder på ny grad vægtes, når der samtidig kan være økonomiske eller andre interesser at tage hensyn til.

Vi er enige med udenrigsministeren i, at der er brug for Danmarks kritiske stemme. Overalt i verden ser vi, at menneskerettighederne er under pres, at menneskerettigheds- og miljøforkæmpere trues, og at civilsamfundets vilkår og råderum er mindsket. Kvinder, piger og LGBTI+-personer udsættes for diskrimination og overgreb. Eksempelvis har vi i de senere år set en øget eskalering af mord, kønsbaseret vold, trusler, intimidering og kriminalisering af miljøforkæmpere. Under Covid-19 pandemien har vi især set en forværring af kvinders og pigers rettigheder, hvor blandt andet vold mod kvinder, inklusiv seksuel vold, er steget kraftigt i hele verden. FN advarer om, at dette globalt set kan medføre en hel generations tilbagegang i forhold til ligestilling.

Derfor bør den danske regering i alle internationale relevante fora, herunder EU, FN og Europarådet, løbende fordømme og kritisere de lande, der slår hårdt ned på civilsamfundet, og arbejde for, at menneskerettighedsforkæmpere kan agere uden at blive mødt af repressalier.

Vi er derfor glade for at se et stærkt dansk lederskab på mange af disse områder, hvor vi blandt andet på samlingen i FN's Menneskerettighedsråd i juli 2020 har set dansk lederskab på sikring af civilsamfundets råderum i lyset af Covid-19. Derudover har vi set en COVID-19 hjælpepakke, i form af en civilsamfundspulje til indsatser, der skal styrke civilsamfundets råderum globalt og modvirke den øgede indskrænkelse af civilsamfundets råderum, som Covid-19 har medført, samt at Danmark tog et historisk skridt ved for første gang ved FN's Menneskerettighedsråd at føre en fælles landeerklæring på Saudi Arabien.

Vi har lige fejret femåret for FN's Verdensmål, og vi anerkender den danske opbakning til SDG'erne. Danmark bør i sin udenrigspolitik fortsat arbejde for en global opnåelse af de 17 Verdensmål og indtænke princippet om, at ingen må efterlades i stikken, herunder at de mest sårbare og marginaliserede grupper (herunder piger & kvinder, oprindelige folk, flygtninge mv.) tilgodeses i alle regeringens indsatsområder.

Der er brug for, at Danmark forsætter og styrker menneskerettighederne i alle sine internationale indsatser og strategier, herunder i den udviklingspolitiske og humanitære strategi, såvel som i handelsaftaler som for eksempel EU-Mercosur, og at der arbejdes tværministerielt. Med menneskerettighederne i større fokus er der en mulighed for i langt højere grad at konsolidere og målrette Danmarks udenrigspolitiske indsats for at beskytte og fremme menneskerettigheder i verden. Amnesty International har en række anbefalinger til, hvilke initiativer, der kan tages, til at styrke denne indsats.

Organisatoriske tiltag

En række strukturelle ændringer i udenrigstjenesten vil kunne styrke udenrigstjenestens kapacitet til at gennemføre et mere værdibaseret udenrigs- og sikkerhedspolitisk arbejde med menneskerettigheder.

Vi anbefaler, at den danske regering:

- Inkorporerer et menneskeretligt fokus i alle danske ambassaders mandat, herunder at der bliver fastsat konkrete mål for menneskeretlige resultater i ambassadernes strategier.
- Indfører, at der ved alle større ambassader, herunder også handelsambassaderne, er en specialiseret menneskerettighedsansvarlig ansat, som kan stå for ambassadens arbejde med at udvikle og følge op på dialog, initiativer og arbejde med menneskerettigheder i landet.
- Sikrer, at alle danske handelsdelegationer til udlandet inkluderer en medarbejder, som har et menneskeretligt speciale og kan bistå med at belyse og samkøre menneskeretlige vinkler ved eksportforhandlinger, møder og evt. partnerskabsaftaler.

COVID-19 og sundhed

Et menneskeretligt fokus skaber mere modstandsdygtige samfund, eksempelvis ved kriser som COVID-19 pandemien. Denne har vist os, at vi har brug for solidariske løsninger landene imellem, og at COVID-19 især har ramt mange sårbare grupper. Der er mange steder i verden en ulig adgang til basale rettigheder, og pandemien skaber i sig selv en endnu mere ulig adgang.

Vi anbefaler, at den danske regering:

- Yder økonomisk og praktisk støtte til de lande, der har været særligt hårdt ramt af COVID-19 og f.eks. har brug for værnemidler, sanitetsudstyr mv.
- Deltager aktivt i det internationale samarbejde og i internationale fora, hvor sundhed diskuteres og udveksler erfaringer og 'best practices' i forhold til håndteringen af COVID-19.
- Aktivt støtter op om initiativer, der har til hensigt at udvikle en vaccine imod COVID-19, som samtidig er gratis og tilgængelig for alle.

Kvinder og pigers rettigheder og LGBTI+ rettigheder

Kvindes, pigers og LGBTI+ personers rettigheder bliver krænket i hele verden og er under stigende pres - også i Europa. Rettigheder bliver trukket tilbage, menneskerettighedsforkæmpere, som kæmper for kvinders og LGBTI+ rettigheder er i særlig fare på grund af strukturelle uligheder i alle samfund på baggrund af køn, seksuel orientering og kønsidentitet, og der er diskrimination i adgangen til sundhed, arbejde, bolig, basale services og de lever ofte i fattigdom. I konflikt og krig ser vi også, at især kvinder og piger bliver ramt og udsat for seksuel vold. COVID-19 pandemien har medført stigende ulighed, vold og diskrimination mod både kvinder og LGBTI+ personer. Danmark har en meget vigtig rolle at spille på dette område.

Vi anbefaler, at den danske regering:

- Sikrer et fokus på kønsbaserede menneskerettighedskrænkelser både via ambassader, den generelle politik og ved at sikre tæt sammenhæng mellem udenrigs-, sikkerheds- og udviklingspolitik.
- Sikrer, at der fortsat er fokus på kvinder og LGBTI+ personer i alle internationale fora og bilaterale partnerskaber.
- Inddrager og samarbejder med lokale og nationale kvinde- og Lgbti+ organisationer og aktivister via ambassader, samt sikrer inddragelse af disse i internationale fora.
- Støtter aktivt op om ratificering og implementering af vigtige internationale konventioner som FNs Kvindekonvention og Europarådets Istanbulkonvention (konvention til beskyttelse af kvinder mod vold)
- Sikrer, at regeringer involverer kvinde- og LGBTI+ organisationer, når de udarbejder og implementerer COVID-19 strategier og programmer.

Erhvervslivets rolle og ansvar:

I den nuværende udenrigs- og sikkerhedspolitiske strategi 2019-2020 er fokus primært på vækst og handel uden initiativer og fokuspunkter om, hvordan der bør skabes bæredygtig vækst, inklusive på menneskerettighedsområdet. Dette mener vi, er meget kritisabelt.

Vi anbefaler, at den danske regering:

- I en ny udenrigspolitisk strategi på det handelspolitiske område i langt højere grad tager afsæt i at støtte et erhvervsliv, der tager ansvar for samfundet, menneskerettigheder og miljø i tråd med erhvervsministerens¹ udmelding.
- I højere grad spiller en positiv rolle internationalt både ved at forpligte dansk erhvervsliv til at handle i overensstemmelse med FN's retningslinjer for menneskerettigheder og erhverv, når de opererer globalt - i lighed med hvad andre førende lande såsom Frankrig, Schweiz og Norge har gjort eller er ved at gøre - og ved at spille en positiv rolle i forhold til både EU's og FN's arbejde på området.

Klima

Klimaforandringer har en direkte og indirekte påvirkning af en lang række menneskerettigheder. Når mennesker ikke får opfyldt deres basale rettigheder, stiger deres sårbarhed over for klimaforandringerne og de i forvejen dårligst stillede mennesker rammes hårdest.

Vi anbefaler, at den danske regering:

- Fører et aktivt klimadiplomati og er aktiv ved klimaforhandlingerne i UNFCCC, og er kritisk i forhold til verdens store udledere af drivhusgasser.
- Fremmer menneskerettighederne og oprindelige folks rettigheder i alle:

1) internationale fora og bilaterale partnerskaber på klima- og miljøområdet, som Danmark er engageret i, eksempelvis Danmarks Grønne Fremtidsfond, Den Grønne Klimafond; Global Environment Facility (GGF), European Investment Bank (EIB), og OECD.

---

¹ Svar fra erhvervsminister Simon Køllerup på spørgsmål fra folketingets Udenrigsudvalg. <https://www.ft.dk/samling/20191/almdel/uru/spm/43/svar/1626254/2137285.pdf>

2) I sine klimaindsatser og klimaprojekter informerer og inddrager lokalbefolkningen og de oprindelige folk og sikrer sig, at deres rettigheder ikke krænkes i den grønne omstilling.

- Yder økonomisk, diplomatisk og teknologisk støtte og 'know how' til udviklingslande og lande, der er særlig hårdt ramt af klimakatastrofer og klimaforandringer.

Flygtninge

Verden har i de seneste årtier set en støt stigning i antallet af mennesker, som flygter fra forfølgelse og overgreb samtidig med, at en del europæiske lande primært fokuserer på at forhindre mennesker på flugt i at nå frem til Europa. Danmark bør – både bilateralt og i internationale fora – styrke opmærksomheden på og respekten for retten til at søge om asyl, beskyttelsen mod refoulement og værtslandenes forpligtelser til at beskytte personer, som er anerkendt som flygtninge, mod overgreb i værtslandet.

Vi anbefaler den danske regering:

- At de danske repræsentationer tilbyder de stedlige myndigheder træning i asylsagsbehandling herunder bistand til at undersøge mulighederne for at etablere asylbehandlingssystemer, som lever op til grundlæggende krav om, at en hvilken som helst person, som anmoder myndighederne om beskyttelse med henvisning til forfølgelse i oprindelseslandet, får ret til uvildig sagsbehandling, herunder adgang til tolkebistand og retlig bistand af en advokat.
- At de danske repræsentationer ligeledes på lokalt plan undersøger mulighederne for et bi- eller multilateralt samarbejde om etablering af et asylsystem – f.eks. i samarbejde med andre ambassader i det pågældende land.
- Gør sig til en vedholdende og konsistent fortaler for, at aftaler med tredjelande om at modtage asylansøgere og migranter ikke må finde sted, hvis der er indici for, at de pågældende personer risikerer overgreb. Eller risikere at blive udvist fra dette tredjeland og udsendt til et andet land, hvor de er i risiko for overgreb og hvor de stedlige myndigheder ikke vil indgå bindende aftaler med f.eks. Danmark, UNHCR, eller EU – om modtagelse af afviste asylansøgere eller adgang for danske myndighedspersoner/UNHCR/Europarådets torturkomité til at undersøge vilkårene som man byder de pågældende asylansøgere eller migranter.